

คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล

นางสาวนุจริญา สมชัย

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ชำนาญการ

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มนิเทศ ติดตามฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

ที่ ..... วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวนุจรินุญ สมชัย ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ ต่อไป

การดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรอง ITA Online 2023 ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ จึงขออนุญาตเผยแพร่ประชาสัมพันธ์คู่มือการปฏิบัติงานในเว็บไซต์ www.ubn1.go.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาต

๑๖
๗
(นางสาวนุจรินุญ สมชัย)
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เห็นควรอนุญาต

(นางชุตติภา วรเดชนันทสกุล)

หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความคิดเห็น รอง ผอ.กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

เห็นควรให้ทราบขออนุญาต

(นายสุเมธ มัตถนุ)

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

ความคิดเห็น รอง ผอ. สพป.อุบลราชธานี เขต ๑

เห็นควรอนุญาต

(นายธวัชชัย ถิตย์รัมย์)

รอง ผอ.สพป.อุบลราชธานี เขต ๑

คำสั่ง

ทราบ

ชอบ

อนุญาต

อนุมัติ

ลงนาม

ลงนัด

๑๗-๕-๒๕๖๖
(นายเข็มพรชัย ทองน้อย)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รักษาการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล ของนางสาวนุจรินุญ สมชัย ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ เล่มนี้ จัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ซึ่งปฏิบัติงานในกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ตามภารกิจงาน ที่ได้รับหมาย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้จะมีประโยชน์ปฏิบัติงานและเป็นแนวทางในการดำเนินงาน สำหรับผู้ปฏิบัติงานต่อไป

นุจรินุญ สมชัย
ศึกษานิเทศก์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ตอนที่ ๑ บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์	๑
ตอนที่ ๒ ภาระงานกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้	๗
ตอนที่ ๓ ภารกิจงานที่ได้รับมอบหมาย	๑๓

ตอนที่ ๑
บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

มาตรฐานวิชาชีพของศึกษานิเทศก์

หมวด ๑

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของศึกษานิเทศก์

ข้อ ๑ ผู้ประกอบวิชาชีพศึกษานิเทศก์ต้องมีมาตรฐานความรู้ดังต่อไปนี้

(ก) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษาหรือเทียบเท่าหรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดย มีความรู้ดังต่อไปนี้

- (๑) การนิเทศการศึกษา
- (๒) นโยบายและการวางแผนการศึกษา
- (๓) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน
- (๔) การประกันคุณภาพการศึกษา
- (๕) การบริหารการจัดการศึกษา
- (๖) การวิจัยทางการศึกษา
- (๗) กลวิธีการถ่ายทอดความรู้แนวคิดทฤษฎีและผลงานทางวิชาการ
- (๘) การบริหารการจัดการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (๙) คุณธรรมและจรรยาบรรณสำหรับศึกษานิเทศก์

(ข) ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการนิเทศการศึกษาที่คณะกรรมการคุรุสภารับรอง

ข้อ ๒ ผู้ประกอบวิชาชีพศึกษานิเทศก์ต้องมีมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพดังต่อไปนี้

(๑) มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปีหรือมีประสบการณ์ด้าน ปฏิบัติการสอนและมีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษารวมกันมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสิบปี

(๒) มีผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพและมีการเผยแพร่

หมวด ๒

สาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพศึกษานิเทศก์ตามมาตรฐานความรู้

ข้อ ๓ การนิเทศการศึกษาประกอบด้วยสาระความรู้สมรรถนะดังต่อไปนี้

(ก) สาระความรู้

- (๑) หลักการและรูปแบบการนิเทศ
- (๒) วิธีการและกระบวนการนิเทศ
- (๓) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา
  - (๓.๑) การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษา
  - (๓.๒) การสร้างทักษะในการนิเทศ
  - (๓.๓) การใช้กลยุทธ์ในการนิเทศ
  - (๓.๔) การนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศ

(๓.๕) การควบคุมและการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (๔) การ
นิเทศภายใน

(ข) สมรรถนะ

(๑) สามารถวิเคราะห์วิจัยส่งเสริมให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายใน

สถานศึกษา

(๒) สามารถติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนและ

การบริหารจัดการศึกษา

(๓) สามารถประสาน สนับสนุนและเผยแพร่ผลงานด้านการนิเทศการศึกษาแก่

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) สามารถใช้เทคนิคการนิเทศได้อย่างหลากหลายด้วยความเป็นกัลยาณมิตร

ข้อ ๔ นโยบายและการวางแผนการศึกษาประกอบด้วยสาระความรู้และสมรรถนะดังต่อไปนี้

(ก) สาระความรู้

(๑) ระบบและทฤษฎีการวางแผน

(๒) บริบททางเศรษฐกิจสังคม และการเมืองไทยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา

(๓) แผนการศึกษาระดับชาติและระดับต่างๆ

(๔) การวิเคราะห์และกำหนดนโยบายการศึกษา

(๕) การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(๖) การพัฒนาและประเมินนโยบายการศึกษา

(ข) สมรรถนะ

(๑) สามารถให้คำแนะนำ ปรีกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลเพื่อ

การ จัดทำ นโยบาย แผน และการติดตามประเมินผลด้านการศึกษา

(๒) สามารถให้คำแนะนำปรีกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการวางแผนดำเนินงาน

และการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา

(๓) สามารถให้คำแนะนำ ปรีกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้

เกิดผลดีคุ้มค่าต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ข้อ๕ การพัฒนาหลักสูตรและการสอนประกอบด้วยสาระความรู้และสมรรถนะดังต่อไปนี้

(ก) สาระความรู้

(๑) ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

(๒) การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

(๓) หลักการพัฒนาหลักสูตร

(๔) การจัดการเรียนรู้

(๕) จิตวิทยาการศึกษา

(๖) การวัดและการประเมินผล

(๗) การจัดการศึกษาพิเศษ

(ข) สมรรถนะ

(๑) สามารถให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา

(๒) สามารถสาธิตแนะนำครูให้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของผู้เรียน

(๓) สามารถประเมินหลักสูตรและการแนะนำหลักสูตรไปใช้

ข้อ ๖ การประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยสาระความรู้และสมรรถนะดังต่อไปนี้

(ก) สาระความรู้

(๑) การบริหารคุณภาพ

(๒) การประกันคุณภาพการศึกษา

(๓) มาตรฐานคุณภาพการศึกษา

(๔) กระบวนการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา.

(ข) สมรรถนะ

(๑) สามารถศึกษา วิเคราะห์วิจัยการจัดทำมาตรฐานและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษา

(๒) สามารถนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษา

(๓) สามารถให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ และการวางระบบการจัดทำรายงานผลการ
ประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและพร้อมรับการประเมินภายนอก

ข้อ ๗ การบริหารการจัดการการศึกษาประกอบด้วยสาระความรู้และสมรรถนะ ดังต่อไปนี้ (ก)
สาระความรู้

(๑) หลักและระบบของบขายการจัดการศึกษา

(๒) หลักการบริหารจัดการการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

(๓) การปฏิรูปการศึกษา

(๔) กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

(ข) สมรรถนะ

(๑) สามารถให้คำปรึกษาแนะนำการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์
ของการศึกษา

(๒) สามารถนิเทศการบริหารจัดการสถานศึกษาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

(๓) สามารถบริหารจัดการการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ข้อ ๘ การวิจัยทางการศึกษาประกอบด้วยสาระความรู้และสมรรถนะดังต่อไปนี้

(ก) สาระความรู้

(๑) ระเบียบวิธีวิจัย

(๒) กระบวนการวิจัย

(๓) การนำผลการวิจัยไปใช้

(ข) สมรรถนะ

(๑) สามารถให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการนกระบวนกรวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอน

(๒) สามารถให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน

(๓) สามารถดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ๆด้านการเรียนรู้และการจัดใหม่ การศึกษา

ข้อ ๙ กลวิธีการถ่ายทอดความรู้แนวคิดทฤษฎีและผลงานทางวิชาการประกอบด้วยสาระ ความรู้ และสมรรถนะดังต่อไปนี้

(ก) สาระความรู้

(๑) กลวิธีการนำเสนอความรู้แนวคิดทฤษฎีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้

(๒) การเขียนรายงานบทความ ผลงาน ผลการศึกษาค้นคว้าและอื่น ๆ

(๓) การวิเคราะห์วิจารณ์ผลงานวิชาการอย่างสร้างสรรค์

(ข) สมรรถนะ

(๑) สามารถเขียนเอกสารทางวิชาการประเภทต่าง ๆ

(๒) สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาการเขียนเอกสารทางวิชาการแก่ครูและบุคลากร ทางการศึกษา

(๓) สามารถนำเสนอความรู้แนวคิดทฤษฎีด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมต่อการเรียนรู้

ข้อ ๑๐ การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย สาระความรู้และสมรรถนะ ดังต่อไปนี้

(ก) สาระความรู้

(๑) หลักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๒) อินเทอร์เน็ต

(๓) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

(๔) ระบบมัลติมีเดียแบบปฏิสัมพันธ์

(๕) สำนักงานอัตโนมัติ

(ข) สมรรถนะ

(๑) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนและการพัฒนางานได้

อย่างเหมาะสม

(๒) สามารถให้คำปรึกษาแนะนำการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

แก่สถานศึกษา

ข้อ ๑๑ คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับศึกษานิเทศก์ประกอบด้วย สาระความรู้และสมรรถนะ ดังต่อไปนี้

(ก) สาระความรู้

(๑) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับศึกษานิเทศก์

(๒) จรรยาบรรณของวิชาชีพศึกษานิเทศก์

- (๓) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- (ข) สมรรถนะ
- (๑) ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพศึกษานิเทศก์
- (๒) มีหลักธรรมในการนิเทศและประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี

หมวด ๓

มาตรฐานการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์

- ข้อ ๑๒ ผู้ประกอบวิชาชีพศึกษานิเทศก์ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้
- (๑) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาการนิเทศการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา
- (๒) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษาโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้รับการนิเทศ
- (๓) มุ่งมั่นพัฒนาผู้รับการนิเทศให้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจนเกิดผลต่อการพัฒนาศักยภาพ
- (๔) พัฒนาแผนการนิเทศให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
- (๕) พัฒนาและใช้นวัตกรรมการนิเทศการศึกษาจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปเป็นเลิศ
- (๖) จัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้รับการนิเทศ
- (๗) รายงานผลการนิเทศการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
- (๘) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- (๙) ร่วมพัฒนางานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์
- (๑๐) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
- (๑๑) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการ
- (๑๒) สร้างโอกาสในการพัฒนางานได้ทุกสถานการณ์

ประกาศ ณ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๔

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์
(ศาสตราจารย์เสริมศักดิ์วิศาลาภรณ์)
ประธานกรรมการคุรุสภา

**กฎกระทรวง
การประกอบวิชาชีพควบคุม
พ.ศ. ๒๕๕๙**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัด สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๙ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระท าได้โดยอาศัยอ านาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้วิชาชีพศึกษานิเทศก์เป็นวิชาชีพควบคุม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙

จาตุรนต์ ฉายแสง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้คือเนื่องจากวิชาชีพศึกษานิเทศก์เป็นวิชาชีพที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษาให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียน การสอน การนิเทศการประสานงาน และให้คำแนะนำเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาใน หน่วยงานการศึกษาต่างๆ ประกอบกับมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติสภาครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติให้การกำหนดวิชาชีพควบคุมอื่นให้เป็นไป ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงดังนั้นเพื่อให้วิชาชีพศึกษานิเทศก์เป็นวิชาชีพควบคุมที่มี มาตรฐานการประกอบวิชาชีพจึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ตอนที่ ๒

กระบวนการกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

๑. ชื่องาน (กระบวนการ)

ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การปฏิบัติงานของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย บรรลุผลตามภารกิจขององค์กร สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย

๒. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

๓. ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

๔. คำจำกัดความ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education Curriculum) หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าอุดมศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และมีคุณภาพได้มาตรฐานสากลเพื่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ส่วนที่เป็นแกนกลางซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานส่วนกลางและส่วนที่มีสาระสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดกรอบหลักสูตร ร่วมกับสถานศึกษาและท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระที่สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถกำหนดเพิ่มเติมขึ้นเองได้ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับ ความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน

การศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education) หมายถึง การศึกษาที่มุ่งอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนการศึกษาภาคบังคับ เพื่อเตรียมเด็กให้มีความพร้อมทุกด้านในการที่จะเข้ารับการศึกษาต่อไป การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาอาจจัดเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาล ศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ในวัดหรือมัสยิด หรือจัดเป็นชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา

การศึกษาพิเศษ (Special Education) หมายถึง การจัดการศึกษาให้สำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่องด้านสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กพิการซ้ำซ้อน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องด้านสายตา เด็กที่มีความ

บกพร่องด้านการได้ยิน เด็กที่มีปัญหาด้านอารมณ์ และสังคม หรือเด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม ซึ่งเด็กกลุ่มพิเศษเหล่านี้ ไม่สามารถได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการจัดการศึกษาแบบเดียวกันกับเด็กปกติ

ดังนั้น การศึกษาพิเศษจึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาแก่เด็กกลุ่มพิเศษดังกล่าว ซึ่งการจัดการศึกษาพิเศษได้รวมถึงด้านกระบวนการสอน วิธีการสอน เนื้อหาวิชา (หลักสูตร) เครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่สนองต่อความสามารถ และความต้องการของเด็กพิเศษเป็นรายบุคคล

กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น (Local Curriculum Framework) หมายถึง กรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจัดทำโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับท้องถิ่น มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ เป้าหมายและจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียนในท้องถิ่น สารการเรียนรู้ท้องถิ่น และการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น สถานศึกษาในเขตพื้นที่นั้น ๆ จะใช้ข้อมูลในกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความรักและหวงแหนมรดกทางสังคม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา การแก้ปัญหาการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพในชุมชน

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

๑.๒ ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แนวทางการวัดผลและประเมินผล แนวทางการวัดผลและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในพื้นที่ รวมทั้งศึกษาสภาพปัญหา บริบททางสังคมและความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๑.๓ ดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และเผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๑.๔ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๑.๕ ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และความต้องการ จุดเน้นของสถานศึกษาด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม

๑.๖ ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

๑.๗ นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

๑.๘ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพหลักสูตร

๑.๙ สรุปรายงาน และเผยแพร่ผลการใช้/การพัฒนาหลักสูตร

๒. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๒.๑ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทิศทางการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งศึกษาศึกษาสภาพปัญหา บริบททางสังคม และความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๒.๒ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖

๒.๓ ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และนำไปใช้จัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกด้านอย่างสมดุล

๒.๔ ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการพัฒนา และใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๒.๕ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ที่จัดการศึกษาปฐมวัย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการศาสนา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น

๒.๖ นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ

๒.๗ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพหลักสูตร

๒.๘ สรุปรายงาน และเผยแพร่ผลการใช้/การพัฒนาหลักสูตร

๓. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

๓.๑ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาปฐมวัย นโยบายและแผนจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ

๓.๒ ประสานงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนตามประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบที่เหมาะสม

๓.๓ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาพิเศษ ให้สามารถบริหารจัดการและวางแผนจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนตามประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

๓.๔ ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนตามประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

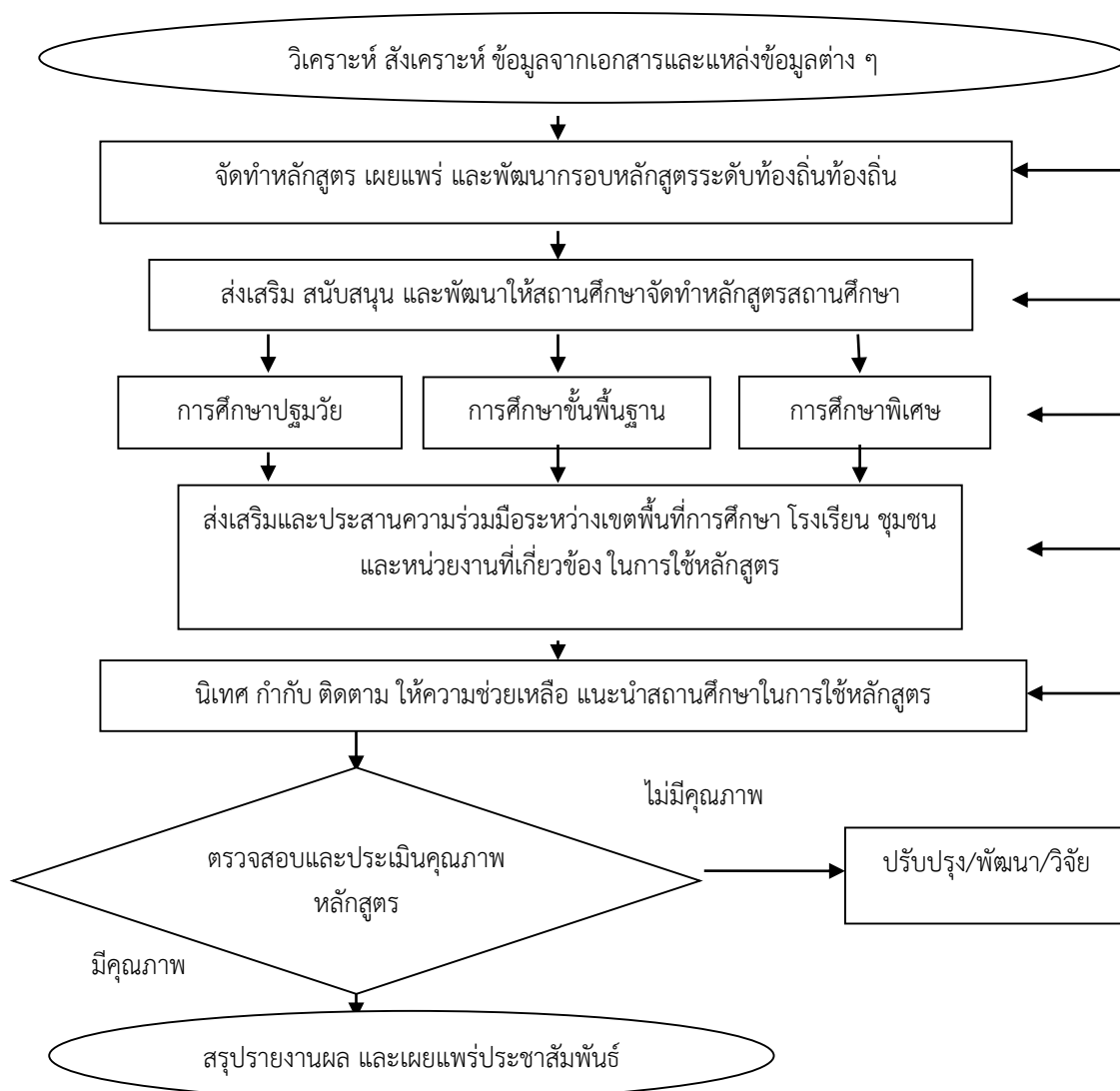
๓.๕ ประสานความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ เช่น สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ศูนย์การศึกษาพิเศษระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๓.๖ นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้สามารถคัดกรองและวินิจฉัยผู้เรียนสามารถปรับปรุง/พัฒนาแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพตามความต้องการเฉพาะบุคคลตามประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีคุณภาพ

๓.๗ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพหลักสูตร

๓.๘ สรุปรายงาน และเผยแพร่ผลการใช้/การพัฒนาหลักสูตร

๖. Flow Chart การปฏิบัติงาน

๗. แบบฟอร์มที่ใช้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดตามความเหมาะสม

๘. เอกสารอ้างอิง

๑. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๒. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๓. แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๔. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๕. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๖. แนวทางการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๗. แนวทางการตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๘. แนวทางในการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๙. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖
๑๐. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖
๑๑. หลักสูตรการศึกษาพิเศษ
๑๒. พระราชบัญญัติการศึกษาเพื่อคนพิการ พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตอนที่ ๓ ภารกิจงานที่ได้รับมอบหมาย

นางสาวนุจรินุ สมชัย ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ มีหน้าที่รับผิดชอบและปฏิบัติงาน
ดังนี้

- ๑) ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้
- ๒) ประสานงาน วางแผนการปฏิบัติงาน ในกลุ่มงานให้เป็นไปตามระเบียบ คำสั่ง และนโยบายของทาง

ราชการ

๓) ปฏิบัติการนิเทศ ติดตามและประเมินผล โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ จำนวน ๒๓๔ โรงเรียน ตามแผนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
Best Practice UBON 1: 2023 Model นโยบายสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ
กระทรวงศึกษาธิการ

๔) รับผิดชอบ นิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

๔.๑) นิเทศเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานของหลักสูตร

๔.๒) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

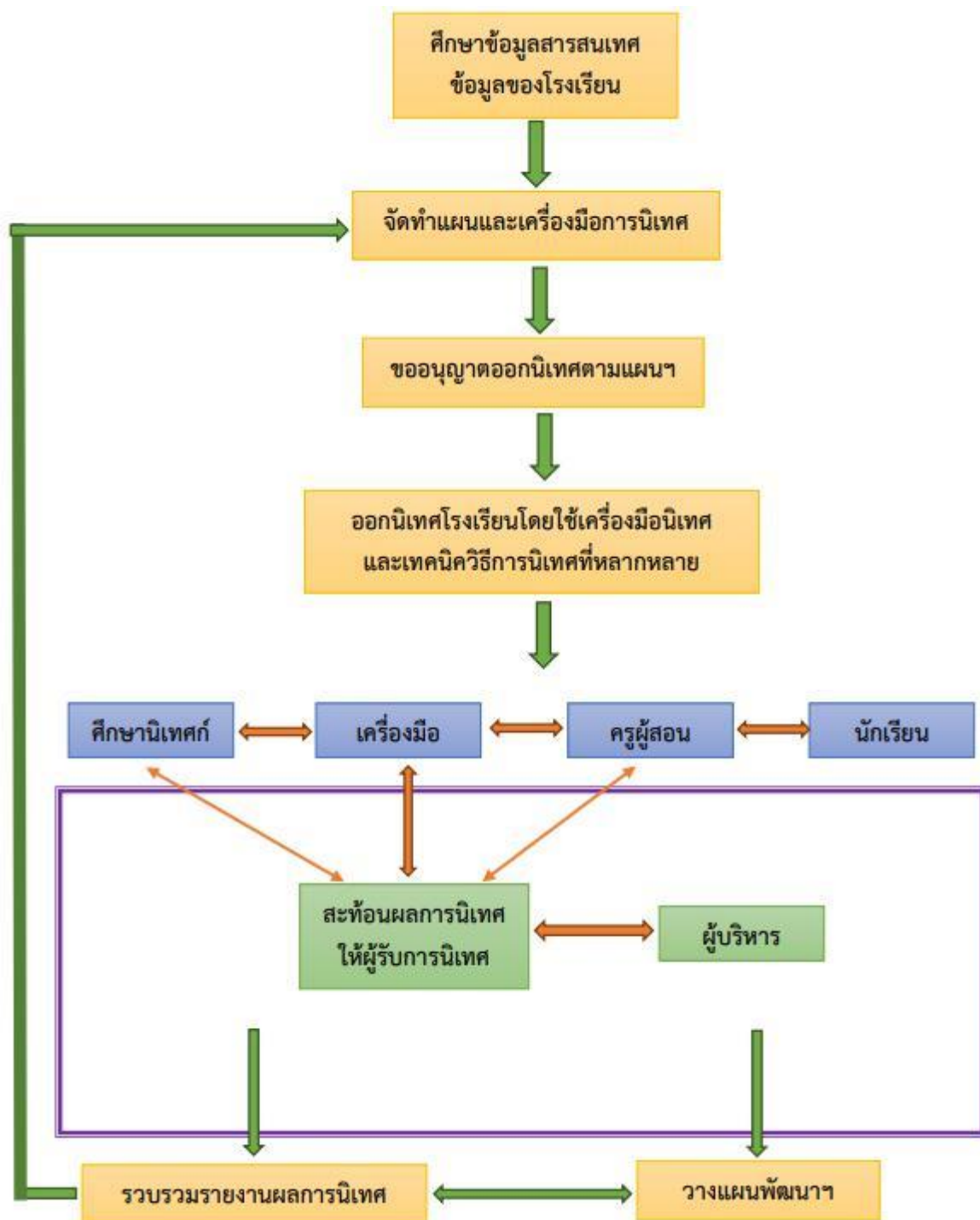
๕) รับผิดชอบนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาเครือข่าย
สถานศึกษาที่ ๒๕ (ดอนมดแดง ๒)

๖) รับผิดชอบงาน/โครงการตามนโยบาย ดังนี้

๖.๑) โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๖.๒) โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแนวใหม่(Plus HL)

๖.๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
199 ถนนสุรศักดิ์ ต.ในเมือง อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี 34000
โทร 086 465 2532 โทรสาร 045 242 320
อีเมล : saraban04183@obec.go.th
เว็บไซต์ : <http://www.ubn1.go.th>

